

๒๑

มหาสมุทสูตร คัมภีร์ที่ ๓
(ตอน ภาพ มาร สะ ตู ง)

เราจะบอกมลทินอันยิ่งกว่ามลทินนั้น
อวิชาเป็นมลทินอย่างยิ่ง
ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย
เมื่อละมลทินนั้นได้แล้ว ย่อมเป็นผู้หมดจด

มหาสมณสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะดุ้ง)

๒๔๐

กว่าพระพุทธศาสนาจะบังเกิดขึ้นมาในโลกนี้ยากแสนยาก จะต้องมีพระบรมโพธิสัตว์ผู้มีใจใหญ่มาบังเกิด และต้องทุ่มเทสร้างบารมีอย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบาก ยอมทำทุกอย่างเพื่อสร้างบารมีให้แก่อุปโลก จนกระทั่งได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นนาถของโลก เมื่อพระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้นแล้ว จึงมีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นตามมา มีพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์เกิดขึ้น การบังเกิดขึ้นของพระรัตนตรัยเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่อุปโลกแก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย บุคคลใดได้กระทำตามพุทโธวาท ดำรงตนอยู่ในความดีงาม บุคคลนั้นย่อมมีชีวิตที่เจริญรุ่งเรืองตลอดไป

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ความว่า

“ตโต มลา มลตรํ อวิชชา ปรมํ มลํ
เอตํ มลํ ปหนตุวาน นิมมลา โทถ ภิกขโว

เราจะบอกมลทินอันยิ่งกว่ามลทินนั้นอวิชชาเป็นมลทินอย่างยิ่ง ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย เมื่อละมลทินนั้นได้แล้ว ย่อมเป็นผู้หมดจด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเป็นผู้ที่รู้แจ้งโลก พระองค์เป็นบุคคลแรกที่ทำลายอวิชชา เหมือนลูกไก่เจาะกระเปาะไข่ออกมาได้เป็นตัวแรก ทรงรู้เห็นโลกสามได้อย่างแจ่มชัด และรู้แจ้ง

มหาสมยสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะดัง)

๒๔๑

หนทางที่จะกำจัดอวิชาเหล่านั้นให้หมดไปได้ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่มีอยู่ในพระองค์ ทำให้พวกเราได้รับรู้ถึงคำสอนที่ตกทอดมาถึง สามารถทำตนให้บริสุทธิ์ กำจัดกิเลสอาสวะ และอวิชาความไม่รู้ทั้งหลายให้หมดสิ้นไปได้

*เมื่อคราวที่แล้ว ได้กล่าวถึงรายชื่อของเหล่ามนุษย์ทั้งหลาย ตั้งแต่ ناحะ ยักษ์ คนธรรพ์ ครุฑ และพองเทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ทั้งหลาย ที่ได้มาเข้าเฝ้าพระบรมศาสดาด้วยต้องการที่จะขจัดอวิชาออกจากกมลสันดานของตน แม้แต่พวกอสูรที่อาศัยในมหาสมุทร ซึ่งถูกพระอินทร์ปราบจนพ่ายแพ้ เมื่อคราวศึกใหญ่ระหว่างเทพกับอสูรก็มาด้วย พวกอสูรตระกูลกาลกัญชามีกายใหญ่น่ากลัว พวกอสูรตระกูลทานเวฬุส อสูรเวปจิตติ และอสูรสุจิตติ ปหาราทะกับนมุจิ บุตรของอสูรพลี ๑๐๐ ต่างก็มาแบบแต่งองค์ทรงเครื่อง พากันไปชวนราหูภัทรหรือ อสุรินทราหู เพื่อไปลู่ป่าอันเป็นที่ประชุมแห่งภิกษุทั้งหลาย

หมู่เทพพวกที่อาศัยอยู่ในน้ำ บนแผ่นดิน พวกเตชะคือ ไฟ และพวกวายะคือลมก็มา ในหมู่เทพพวกวรุณ พวกวารุณ พวกโสมะ พวกยสสะ หมู่เทพผู้เกิดด้วยเมตตา และกรุณา ผู้มี

มหาสมัยสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะดั่ง)

๒๔๒

ยศก็มา หมู่เทพ ๑๐ เหล่า แบ่งเป็น ๑๐ พวก ทั้งหมดล้วนมี
ผิวพรรณต่างกัน มีฤทธิ์ มีอานุภาพ มีรัศมี มียศ มุ่งหน้ามาสู่ป่า
เทพพวกเวณทู พวกสทลี พวกอสมมา และพวกยมะทั้ง ๒
พวกเทพที่อาศัยพระจันทร์ มีจันทร์เทพบุตรเป็นหัวหน้า พวกเทพ
ที่อาศัยสุริยะ มีสุริยเทพบุตรเป็นหัวหน้า พวกเทพทำนักรัศตร
ทั้งหลาย พวกเทพมันทวลาหะ รวมถึงท้าวลักกะ ต่างมีใจมุ่งตรง
มาเฝ้าพระพุทธองค์

ยังมีเหล่าเทพทั้งหลายอีกมากมาย ที่เอยมาเบื่องตัน
เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น สวรรค์ทั้ง ๖ ชั้นฟ้าว่างเปล่าทีเดียว
รวมความว่า มากันจนหนาแน่นทั้งจักรวาล ต่างมีความคิด
อย่างเดียวกันว่า พวกเราจักเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าเพื่อฟัง
พระธรรมอันประเสริฐจากพระองค์ พวกพรหมทั้งหลายก็พากันมา
มีสันทนาการพรหม และติสสพรหม เป็นต้น ที่เราคุ่นชื้อกัน
มหาพรหมผู้ใหญ่ที่ปกครองพรหมโลกพันหนึ่งก็มา พวกพรหม
๑๐ องค์ ผู้เป็นอิสระในพรหมพันหนึ่ง และพรหมชื่อหาริตะที่มี
บริวารแวดล้อมก็มาในท่ามกลางแห่งพรหมเหล่านั้น

เมื่อมีพวกเทพ และพวกพรหมมากันมากมายเช่นนี้
ไม่ใช่เรื่องธรรมดาแล้ว ภพของมารเกิดอาการหวั่นไหว เหมือน
ตนเองถูกตบหน้าอย่างจัง เมื่อกองทัพมารได้เห็นพวกเทพ
และพรหมทั้งหมดนั้น จึงตามพรรคพวกมากันหมดทีเดียว

มหาสมณสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะอึ้ง)

๒๔๓

คือ เวลาที่ใครจะทำความดีนี้ ไม่ใช่เรื่องธรรมดาเลย ภพมาร เขาสะอึ้งกันทั้งภพ แม่ทัพของฝ่ายมารเห็นอย่างนั้นก็โกรธ จึงสั่งพวกเสนาของตนทันทีว่า พวกท่านจงพากันขัดขวางเทวดาพวกนี้ อย่าปล่อยให้ใครหลุดรอดไปได้แม้แต่คนเดียว แม่ทัพมารบังคับเสนามารในที่ประชุมอย่างนี้ เมื่อพูดจบได้เอาฝ่ามือตบแผ่นดิน ทำเสียงน่ากลัว ก็ก้องไปทั่วอาณาบริเวณ ทำฟ้าแลบฟ้าผ่าเปรี้ยงปร้างไปทั่ว

ในเวลานั้น แม้ว่าพญามารจะพยายามขัดขวางสักเพียงใด ก็ไม่อาจทำให้เหล่าเทพ และพรหมหรือนักสร้างบารมีทั้งหลาย หวั่นไหวได้ เพราะทุกๆ ท่านมีใจมุ่งตรงต่อพระศาสดา มีพระรัตนตรัยเป็นที่ยึดที่เกาะของใจ จึงไม่หวั่นไหว เมื่อมารทั้งหลายไม่สามารถขัดขวาง จึงได้แต่เดือดดาล หงุดหงิดโมโหโทโสกัน เมื่อทำอะไรไม่ได้ กองทัพมารต่างต้องพากันกลับไปยังภพของตนด้วยความผิดหวัง พระบรมศาสดาทรงทอดพระเนตรเห็นเหตุการณ์นั้นทุกอย่าง จึงตรัสเล่าให้ภิกษุทั้งหลายฟังว่า

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อสักครู่กองทัพมารมุ่งหน้ามายังป่านี เพื่อขัดขวางการฟังธรรม แต่ก็ไม่สามารถขัดขวางได้ จึงพากันกลับไปด้วยความเสียใจ พวกท่านจงรู้จักพวกมารไว้ และรู้จักว่า เมื่อบุคคลตั้งใจจะทำความดีอย่างแท้จริง ย่อมไม่มีอะไรมาขัดขวางการทำความดีนั้นได้ หากมีความตั้งใจจริง”

มหาสมัยสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะตั้ง)

๒๔๔

หลวงพ่อบอกเล่าย้อนว่า ก่อนที่เทวดา และพรหมจะมาในที่ประชุม ก่อนหน้านั้นพระภิกษุทั้ง ๕๐๐ รูป ยังไม่บรรลुพระอรหัต แต่หลังจากพระศาสดาตรัสสอนกัมมัฏฐาน ใช้เวลานานนัก ท่านเหล่านั้นต่างได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์กันหมด และได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า ตอนนั้นพระศาสดาประทับนั่งในที่ที่สงัด ภิกษุที่สำเร็จพระอรหัต จะมีอาการ ๒ อย่าง คือ ๑. เกิดความคิดว่า ชาวโลกพร้อมทั้งเทวโลก จะพึงรู้แจ้งแทงตลอดในคุณวิเศษที่เราได้เฉพาะโดยพลันทีเดียว ๒. ท่านไม่ประสงค์จะบอกคุณวิเศษที่ตนได้แล้วแก่ผู้อื่น เหมือนคนที่ได้ขุมทรัพย์ไม่ต้องการให้ใครล่วงรู้ แต่ท่านเหล่านั้นจะต้องมากราบทูลพระบรมศาสดา

พระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ รูป เคยสร้างบุญมาในสมัยของพระบรมศาสดาหลายภพหลายชาติ เช่น เมื่อครั้งที่พระองค์ทรงบังเกิดในราชวงศ์พระเจ้ามหาสมมตะ เหล่าภิกษุทั้ง ๕๐๐ รูปนั้น ก็ได้เกิดในตระกูลพระเจ้ามหาสมมตะ พระโอรสตัวทรงเป็นนักบวช ท่านเหล่านั้นก็เป็นนักบวช พระโอรสตัวทรงละเพศฉัตร์ ทรงสละสมบัติจักรพรรดิที่อยู่ในกำพระหัตถ์เพื่อออกผนวช ท่านเหล่านั้นก็สละเพศฉัตร์ ทั้งราชสมบัติที่อยู่ในกำมือ ออกบวช ได้สร้างบุญบารมีร่วมมาหลายภพหลายชาติ

ในการประชุมของเทพนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรง

มหาสมัยสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะดัง)

๒๔๕

รวบรวมเอาแต่บรรดาภัพบุคคลที่ควรจะตรัสรู้ และได้จัดเป็น ๖ เหล่า ตามอำนาจจิต ทรงใคร่ครวญถึงธรรมเทศนาอันเป็นที่สบายแก่บุคคลเหล่านั้น โดยทรงดำริว่า พวกเทวดาที่เป็นราคะจิต พระองค์จะแสดงลัมมาปริพพาชนียสูตร สูตรว่าด้วยเรื่องที่พักผ่อนโดยชอบ แสดงกลหวิวาทสูตร สูตรเกี่ยวกับเรื่องทะเลาะวิวาทสำหรับพวกโทสจิต แสดงมหาพยุหสูตร สูตรว่าด้วยพวกมากด้วยความหลงมงายสำหรับพวกโมหจิต แสดงจุฬพยุหสูตร สูตรว่าด้วยพวกน้อยมีนิสัยคิดไปในทางร้ายทางเสียสำหรับพวกวิตกจิต แสดงตวัฏฏกปฏิบัติ ข้อนปฏิบัติของนกคุ้ม สำหรับพวกลัทธิจิต แสดงปุราณสูตร สูตรว่าด้วยเรื่องเกิดในอนาคตสำหรับพวกพุทธิจิต

เมื่อทรงดำริเช่นนั้น ก็ทรงใส่พระทัยต่อไปอีกว่า บริษัททั้งหลาย จะสามารถรู้เนื้อความแห่งธรรมได้โดยวิธีใด ด้วยอหิชาของตน ด้วยอหิชาของผู้อื่น ด้วยการเกิดเรื่องขึ้นหรือด้วยอำนาจการถาม ทรงรู้ว่า บริษัทพึงรู้ด้วยอำนาจการถาม ทรงดำริอีกว่า จะมีใครหนอที่เป็นผู้รู้อหิชาของทวยเทพแล้วสามารถถามปัญหาด้วยอำนาจจิตได้ ทรงเห็นว่า ในพวกภิกษุทั้ง ๕๐๐ รูปนั้น ไม่มีรูปใดถามปัญหาได้ จากนั้นทรงใช้พระญาณตรวจตราพระสาวกผู้ใหญ่ ๘๐ รูป และพระสาวกชั้นเล็ก ๒ รูป ก็ทรงเห็นว่า แม้ท่านเหล่านั้นก็ไม่อาจที่จะถามปัญหาได้

มหาสมัยสูตร ครั้งที่ ๓ (ตอนภพมารสะดุ้ง)

๒๔๖

พระองค์ทรงรำพึงต่อไปว่า ถ้าพึงมีพระปัจเจกพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าจะสามารถหรือไม่หนอ ทรงรู้ว่า ถึงแม้ พระปัจเจกพุทธเจ้า ก็ไม่สามารถถามปัญหากับพระองค์ได้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจะทรงทำอะไร ไว้คราวต่อไปจึงจะรู้จัก ธรรมชาติของพระพุทธรเจ้าเป็นของลึกซึ้ง เป็นสิ่งที่น่าศึกษา เพราะฉะนั้นให้ทุกๆ ท่านหมั่นเจริญสมาธิภาวนา เราจะได้มา ศึกษาธรรมชาติกันให้เต็มที่

